

Ijdelheid

jaren 90

Of dirigenten tegenwoordig bescheidener of voorzichtiger zijn geworden weet ik niet, maar vroeger had je veel vaker kapelmeesters die beweerden de muziek te dirigeren zoals de componist het had bedoeld. Dode componisten, wel te verstaan, want die kunnen niks meer terugzeggen. Wie zulk een eigendunk tentoonspreidt verwacht ambitie met ijdelheid, dus kon je bij zo'n gelegenheid de ijspegels tussen de musici op het concertpodium zien hangen. Onmiddellijk sneerde in zo'n geval de naam Rosemary Brown door de rangen van het orkest. Rosemary Brown was de Miss

Marple van de Engelse muziekwereld uit de jaren vijftig, die via een directe lijn met het hiernamaals de ene na de andere postume compositie van Chopin, Liszt, Debussy, Schubert en Grieg kreeg aangereikt. In een paar jaar tijd occulteerde zij een compleet piano-oeuvre van gene zijde bijeen en er waren mensen in het internationale muziekbedrijf die dat nog serieus namen ook. Nu houden musici zich beroepsmatig bezig met onstoffelijkheid, maar dat doen ze alleen op het concertplatform. Achter de Bühne zijn ze zo nuchter als droog brood, want morgen moet er weer brood op de plank. Dus nooit tegen een orkest zeggen dat je de componist gesproken hebt. Een dirigent moet zijn interpretatie kracht bijzetten door relevante historische en compositorisch-analytische gegevens om te zetten in consistente speeltechnische aanwijzingen. Waarbij een zekere mate van anekdotiek en metaforiek als communicatiemiddel geoorloofd is. Warme klank, feestelijk opgewekt, klagend, stralend...van die dingen. Een waarlijk interpreet beseft namelijk maar al te goed, dat er inmiddels een eeuw van hifi-cultuur over ons is uitgestort en dat daardoor onze oren en hersenen een andere receptiviteit hebben gekregen dan die van iemand van voor de elektronische revolutie. Dus hoe en wat er werd gedacht en gevoeld aan de achttiende-eeuwse secretaire met de ganzeveer zal voor altijd impliciet blijven. Ook in de muziek zijn alle dingen betrekkelijk.

